

пк ванр. проф. др Мирослав Талијан, председник комисије,
ред. проф. др Зоран Кековић, члан комисије,
пк у пенз. ред. проф. др Самед Каровић, ментор и члан комисије.

Докторска дисертација потпуковника Ненада Комазеца,
Извештај комисије о оцени докторске
дисертације, доставља -

ВЕЋЕ ЗА ДРУШТВЕНО - ХУМАНИСТИЧКЕ
НАУКЕ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Војне академије бр. 54-196 од 30. 03. 2017. године, именовани смо за чланове комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата потпуковника Ненада Комазеца, под називом: „*Модел управљања ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима*“.

Након детаљне анализе предложеног рада, а у складу са чланом 39. став 3. Статута Универзитета одбране у Београду („Службени војни лист“, бр. 24/2011) и чланом 34. став 3. Статута Војне академије („Службени војни лист“, бр. 17/2012) подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ КАНДИДАТА

Потпуковник Ненад Комазец рођен је 26. 12. 1973. године у Задру р. Хрватска, од оца Милоја и мајке Винке, у радничкој породици. Завршио је основну школу са одличним успехом 1988. године у с. Жегар општина Обровац, Војну гимназију је завршио са врлодобрим успехом 1992. године у Београду и Војну академију смер артиљерија са одличним успехом (8,69) 1996. године у Београду. Специјалистичке студије, на Факултету безбедности Универзитета у Београду, завршио је 2008. године. Одбраном специјалистичког рада под насловом „*Управљање ризицима у процесу артиљеријског непосредног гађања*“ стекао је звање специјалиста за кризни менаџмент.

Завршио је више курсева: методичко – дидактички курс за наставнике, Operational research Workshop, Jefferson Institute. Обављао је више различитих дужности: командир артиљеријског вода, командир артиљеријске батерије, наставник у Групи наставника артиљерије Катедре НиО КоВ. Тренутно се налази на дужности руководиоца групе наставника артиљерије у Катедри наоружања и опреме КоВ, Деканата Војне академије. Има одличне службене оцене. Више пута је похваљиван и награђиван.

Докторске студије Менаџмент у одбрани уписао је школске 2012/2013. године у Војној академији и успешно положио све испите. Докторску дисертацију под наведеним називом пријавио је 2015. године (сагласност сената Универзитета одбране у Београду бр. 159-94 од 08. 06. 2015. године).

2. ОПИС И АНАЛИЗА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација потпуковника Ненада Комазеца, под називом: „*Модел управљања ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима*“ изложена је на 300 страница (230 страница текста и 70 страница прилога). Текст дисертације је илустрован са 33 слике, 44 табеле и 24 прилога. Дисертација садржи поред Насловне стране, Садржаја и Увода и одређени број поглавља:

- Војноорганизациони системи,
- Ванредни догађаји у војноорганизационим системима,
- Ризик у војноорганизационим системима,
- Управљање ризиком у војноорганизационим системима,
- Приказ резултата истраживања,
- Закључак,
- Литература,
- Прилози.

У попису литературе наведено је 124 основних референци, 226 референци остале литературе и 17 интернет адреса, које су коришћене приликом израде докторске дисертације.

Рад садржи, осим увода, закључка, литературе и прилога, разрађене операционализоване делове у пет целина. Прва четири дела садрже теоријски приступ предмету истраживања, и кроз њега се прожима пермаментно аргументовање постављених хипотеза, а пети део представља приказ резултата истраживања.

2.1. Увод је написан на 10 страница текста, што представља око 4 процента садржаја рада.

Суштина проблема истраживања огледа се у изналажењу адекватног модела за управљање ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима. Моделом за управљање ризиком се омогућава системско праћење организационих процеса са аспекта настанка критичних тачака у активностима, размене информација о ризицима и предузимању превентивних мера пре настанка негативних догађаја.

У предмету истраживања извршена је теоријска разрада, дефинисани основни појмови и операционализација предмета истраживања.

Научни циљ истраживања утврђен је на нивоима: научног описа, научне класификације и научног објашњења. Дескрипција је примењена код свих чинилаца предмета истраживања који се односе на опис услова настанка ризичних околности, анализе ризика и предузимања мера превенције ванредних догађаја.

Класификација је примењена у оним деловима предмета истраживања где је било потребно да се дају основна појмовна разграничења, и у процесу обраде података и израде садржаја научног саопштења.

На нивоу научног објашњења разрађен је модел којим се управљање ризиком на системским основама, интегрише у организационе процесе, укључујући све релевантне утицајне чиниоце који су дефинисани у прелиминарном одређењу предмета истраживања.

Практични циљ истраживања односи се на конкретно решење модела управљања ризиком, чиме се стварају претпоставке за успешну превенцију ванредних догађаја у војноорганизационим системима. Такође, на практичном нивоу планирано истраживање обезбеђује да се преиспитају ставови у стратешким, доктринарним документима и прописима, везани за процес управљања ризиком и процес поступања у случају ванредних догађаја. Даје се научна основа за извршење промена/допуна доктринарних докумената у

систему, чиме се унапређује превенција ванредних догађаја. Нуди се основа за промене процеса едукације на свим нивоима школовања.

Методолошки допринос истраживања се огледа у широј примени разноврсних метода и методских поступака и њиховој провери на конкретном проблему.

Хипотетичке претпоставке су базиране кроз дефинисање два нивоа хипотеза: заснивајућу и разрађујуће. У складу са проблемом, предметом и дефинисаним циљевима, кандидат је операционално формулисао заснивајућу хипотезу: „Анализом садржаја процеса управљања војноорганизационим системима, може се доћи до модела управљања ризиком, којим се обезбеђује ефикасност и ефективност превенције ванредних догађаја.“

Релације у садржају заснивајуће хипотезе на одговарајући начин одражавају и разрађујуће хипотезе:

Прва разрађујућа хипотеза гласи: „Анализом управљачких процеса у батаљону-дивизиону, бригади и школској установи може се доћи до критичних тачака у процесу рада у наведеним војноорганизационим системима и оне представљају елемент модела за процену ризика.“

Друга разрађујућа хипотеза гласи: „Анализом карактеристичних критичних тачака могу се идентификовати промене у систему управљања батаљоном-дивизионом, бригадом и школском установом а представљају елемент за формулацију модела процене ризика.“

Трећа разрађујућа хипотеза гласи: „Идентификовањем елемената ванредних догађаја може се проценити ризик од настанка ванредних догађаја, као елемент модела за процену ризика.“

Четврта разрађујућа хипотеза гласи: „Применом различитих метода процене ризика може се доћи до ефикасних и ефективних елемената за превенцију ванредних догађаја у батаљону-дивизиону, бригади и школској установи.“

Предмет истраживања је лоциран на територији Републике Србије. Тежишно се односи на војноорганизационе системе тактичког нивоа. У ширем смислу обухвата и хијерархијски више војноорганизационе системе.

Временски, предмет припада садашњем и будућем времену. Поред актуелног стања, резултати истраживања се односе на период од наредних двадесет година. Овако дефинисан предмет истраживања је доста комплексан и мултидисциплинаран. У ужем смислу предмет истраживања припада менаџменту у одбрани. У ширем смислу предмет истраживања припада и области наука одбране, операционих истраживања, теорији одлучивања и математици.

2.2. Први део, под насловом Војноорганизациони системи, урађен је на 14 страница текста, што представља око 6 процента садржаја рада.

У том делу рада, кандидат је дао основе дефинисања војноорганизационих система, са посебним освртом на њихове елементе. Приказао је основе управљања војноорганизационим системима на тактичком ниову. Посебно је истакао, одредбе релевантних прописа којима је регулисано командовање на тактичком ниову..

2.3. Други део, под насловом Ванредни догађаји у војноорганизационим системима, урађен је на 33 странице текста, што представља око 14 процената садржаја рада.

У том делу рада кандидат је прецизно разграничио и детаљно обрадио појмове везане за догађаје и ванредне догађаје у војноорганизационим системима тактичког нивоа. Посебну пажњу је посветио опису елемената критичних тачака, које се као склоп случајних околности формирају у процесу командовања. Објаснио је и појам превенције, повезујући га са процесом командовања војноорганизационим системима.

2.4. Трећи део, под насловом Ризик у војноорганизационим системима, урађен је на 37 страница текста, што представља око 15 процената садржаја рада.

Кроз наведену целину кандидат је описао све елементе у вези са настанком ризичних догађаја у војноорганизационим системима. Објашњен је појам ризика у функцији квалитета система. Посебно су обрађени фактори који утичу на функционисање војноорганизационих система.

2.5. Четврти део, под насловом Управљање ризиком у војноорганизационим системима, представља тежишни део докторске дисертације који се односи на приказ резултата истраживања. Урађен је на 54 странице, што представља око 25 процента садржаја рада.

У овом делу рада, кандидат је кроз анализу постојећих стандарда приказао могућност примене процене ризика у процесу командовања војноорганизационим системима тактичког нивоа. Постојеће принципе управљања ризиком је допунио новим елементима и на такав начин извршио њихово побољшање и прецизније одређење.

У делу који се односи на концепт и процес управљања ризиком, кандидат даје прецизна објашњења о начинима и принципима имплементације процеса управљања ризиком у процес командовања војноорганизационим системима. Нарочит значај даје сегменту сталног побољшања овог процеса. Таквим приступом се апострофира процес сталног учења, што обезбеђује континуитет у дистрибуцији информација у вези са ризичним догађајима, на свим нивоима командовања.

У делу који се односи на процену ризика, на основу постојећих стандарда, примењених у армисјким системима и пословним системима у свету, даје детаљна објашњења о могућностима примене различитих метода процене ризика у војноорганизационим системима. Нарочито истиче формирање интегрисаних критеријума за додељивање величине вероватноће и последица насталим стањима догађаја. Нови критеријуми представљају, квалитативно побољшање досадашњих критеријума. Доносиоцу одлука омогућавају да управља свим ризицима у оперативном окружењу.

У делу који се односи на третман ризика објашњава могућност примене различитих метода у дефинисању и предузимању мера којима се врши спречавање, контролисање или ублажавање ризика у процесу командовања.

Наведеним приступом, кандидат је доказао да постоји могућност дефинисања и примене модела за управљање ризиком у војноорганизационим системима. Посебан значај даје команданту и члановима команде-штаба, као одговорним лицима за процес доношења војних одлука и као експертима у областима за које су надлежни у команди-штабу.

2.6. Пети део, под насловом Приказ резултата истраживања, поред претходног представља други веома значајан део докторске дисертације који се односи на приказ резултата истраживања. Урађен је на 32 страница што представља око 14 процента садржаја рада.

Истраживање је извршено на два начина: анализом садржаја релевантих прописа којима се регулише област ванредних догађаја и преко експерата.

Анализа садржаја је извршена на Правилу службе као основном документу за област ванредних догађаја и Упутству за оперативно планирање и рад команди у Војсци Србије. Такође, извршена је анализа садржаја, релевантних стандарда који дефинишу област управљања ризиком.

Експертске оцене су примењене у циљу добијања релевантних мишљења чланова команди-штабова у вези са могућношћу превенције ванредних догађаја пре њиховог

настанка. Експерти су се сложили да постојећи систем поступања са ванредним догађајима омогућава ретроактивно деловање и да је неопходно успоставити систем проактивног превентивног деловања.

Тестирање израђеног модела извршено је на два начина: применом симулационог софтвера (JANUS) и путем FMEA методе. За процес провере преко симулационог софтвера искоришћени су снимљени сценарији вежби, које су реализоване у Центру за симулације и учење на даљину Војне академије. За генерисање случајних променљивих у процесу формирања критичних тачака коришћена је Monte Carlo симулација.

За процес провере путем FMEA методе коришћени су исти подаци као у симулацији. Резултати тестирања модела указују да је могуће имплементирати модел управљања ризиком у процес командовања, чиме је потврђена успешна израда модела у целисти.

2.7. Закључак докторске дисертације је написан на 12 страница текста, што представља око 5 процента садржаја рада. Урађен је у складу са методологијом менаџмента у одбрани.

У закључку су сумирани, назначени и презентовани резултати и предлози до којих се дошло током истраживања. Закључак садржи ставове по целинама и коректан обухват обима докторске дисертације. Кандидат је успешно верификовао постављене хипотезе.

3. ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација под називом „Модел управљања ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима“, кандидата потпуковника Ненада Комазеца представља савремен и оригиналан рад и значајан допринос научној мисли и пракси менаџмента у одбрани. Актуелност истраживања потврђује се кроз мултидисциплинаран приступ решавању проблема у области која, према доступној литератури, код нас до сада није била предмет комплексних истраживања. У раду је примењена комбинација научних метода, у циљу добијања резултата истраживања кроз симулациону подршку у Центру за симулације и учење на даљину Војне академије.

Кандидат је у складу са идејном замисли коректно обрадио тему, структурно, садржајно, сазнајно, језички и методолошки примерено ускладио физички обим и однос делова и питања у њима. Квалитет обраде појединих питања и парцијалних проблема углавном је уједначен. Мање разлике су вероватно резултат немогућности кандидата да у потпуности досегне приближно исте научне домете при истраживању појединачних проблема.

Проблем управљања ризиком у војноорганизационим системима је веома сложен, што је на посебан начин усложнило истраживање. Та сложеност произилази из: непостојања истраживања из ове области; комплексности процеса командовања у динамичном оперативном окружењу; чињенице да нема довољно веродостојних података на основу којих би се, без експерата, израдио приказани модел; да нема довољно научно публиковане литературе која је у вези са предметом истраживања.

Дефинисање проблема наметнуло је коришћење различитих методских поступака: анализу публикованих садржаја (учбеника, књига, стандарда, научних и стручних чланака) о процесу командовања војноорганизационим системима у Војсци Србије као и у оружаним снагама других држава; анкетирање експерата и усаглашавање њихових мишљења у процесу

израде и тестирања модела; дизајнирање модела; тестирање модела на два нивоа – преко симулационог софтвера и путем FMEA методе.

За конкретно истраживање примењени подаци су изворни, али се у истраживању користе и посредовани – преузети подаци. Подаци прикупљени применом методе експертског оцењивања, моделовања, испитивања и анализе садржаја комбиновани са методама операционих истраживања чинили су основни извор података у поступку потврђивања и верификације хипотеза.

Уз поштовање наведених ограничења у предмету истраживања, анализом добијених резултата дошло се до закључка: применом одговарајућих метода извршена је верификација хипотеза и израђен адекватан модел за превенцију ванредних догађаја у војноорганизационим системима; сагледано је појмовно одређење догађаја и ванредног догађаја, ризика и процене ризика, сагледан је процес управљања ризиком кроз призму процесних функција командовања.

У циљу израде модела управљања ризиком у функцији превенције ванредних догађаја, утврђени су критеријуми који утичу на процес идентификације критичних тачака, а затим и додељивање величине вероватноће и последица идентификованим околностима. Применом метода операционих истраживања утврђени критеријуми су повезани у једну логичку целину, где се на излазу из модела добија решење предвиђено на почетку истраживања.

Кроз процес израде модела доказивани су први делови разрађујућих хипотеза (да је могуће идентификовати елементе модела). Други делови разрађујућих хипотеза аргументовали су могућност додељивања величина вероватноће и последица настанка догађаја односно ванредних догађаја, што су елементи модела за процену ризика. Резултати тестирања су показали да је израђени модел у функцији ефективности и ефикасности превенције ванредних догађаја у процесу командовања.

На основу приказаних резултата, верификоване су све разрађујуће хипотезе и потврђена заснивајућа хипотеза, да је могуће анализом садржаја процеса управљања војноорганизационим системима доћи до модела управљања ризиком, којим се обезбеђује ефикасност и ефективност превенције ванредних догађаја.

Треба посебно истаћи да је извршена детаљна анализа појмова догађај и ванредни догађај. Анализом је утврђено да је постојећа дефиниција оба појма непотпуна и недоречена, па је изведена нова дефиниција оба појма, са аспекта безбедности система.

Примењене методе експертског оцењивања, анализе и синтезе, индукције и дедукције, конкретизације и генерализације, анализе садржаја, а нарочито моделовања и аналитичке методе операционих истраживања, помогле су у истраживању тако комплексног проблема. Све напред наведено представља оригиналан научно-истраживачки допринос у решавању проблема дефинисања модела за управљање ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима.

Научни допринос докторске дисертације верификован је кроз радове објављене у домаћим и међународним часописима, тематским зборницима, на научно-стручним скуповима националног и међународног значаја, током вишегодишњег истраживања:

а) часописи

1. Каровић, С., **Комазец, Н.** (2009). Кризе и кризни менаџмент, Нови гласник, Београд.
2. Pamučar, D., Božanić, D., **Комазец, Н.** (2016). Risk Assessment of Natural Disasters Using Fuzzy Logic System of Type 2, Management, ISSN 1820-0222, Beograd.

б) научно-стручни скупови:

1. Божанић, Д. Памучар, Д., **Комазец, Н.**, (2016) Application of the fuzzy AHP method in Risk Assessment in the selection of navigation vehicles directions of Serbian Army in flooded areas, *Proceedings of 2nd International scientific-professional conference Security for Future (Security and Crisis Management - Theory and Practice*, Обреновац, стр. 39-46.
2. Каровић, С., **Комазец, Н.**, (2015). Модели кризног понашања у ванредним ситуацијама, 1. Научно стручна међународна конференција, безбедност и кризни менаџмент-теорија и пракса, Београд, стр. 244-251.
3. **Комазец, Н.**, Ранђеловић, А., Павловић, С., Младеновић, М. (2016). Превентивни атрибути процеса процене ризика у ванредним ситуацијама, Међународно саветовање ризик и безбедносни и инжењеринг, Копаоник, ИСБН 978-86-6211-097-8, стр 1-8.
4. **Комазец, Н.**, Pavlović, S., Ilić, M. (2014). Upravljanje rizikom u funkciji prevencije u vanrednim situacijama, 16. Nacionalna konferencija »Kvalitet-uslov za bolje poslovanje«, АКСС, Кораоник.
5. **Комазец, Н.**, Бабић, Б., Раонић, М, (2015), Стратегијско планирање заштите и спасавања, 1. Научно стручна међународна конференција, безбедност и кризни менаџмент-теорија и пракса, Београд, стр. 264-283.
6. **Комазец, Н.**, Шошкић, С., Карапетровић, Љ, (2016), Цивилна одбрана и заштита у систему кризног менаџмента, 2. Научно стручна међународна конференција, безбедност и кризни менаџмент-теорија и пракса, Обреновац, стр. 23-29.
7. **Комазец, Н.**, Bozanic, D., Pamucar, D, (2014), Aspects of Decision-making in Emergency Situations, ICT Forum Nis, p. 55-59.
8. Mihajlovic, Lj., **Комазец, Н.**, Milincic, M., Mihajlovic, B., Djordjevic, T, (2014), Prevention of Environmental Migration Using GIS as a Research Method, ICT Forum Nis, p. 51-54.
9. Pamucar, D., Bozanic, D., **Комазец, Н.**, (2016), Managing the hazardous Material transportation process using the adaptive neural Networks and DIJKSTRA Algorithm, 2. Научно стручна међународна конференција, безбедност и кризни менаџмент-теорија и пракса, Обреновац, стр. 112-116.
10. **Комазец, Н.**, Savić, S., Stanković, M., (2014), Risk index as project measure, Међународни симпозијум Symorg, Златибор.
11. Milošević, M., Milosavljević, B., **Комазец, Н.**, (2013), Diferent Views on Coordination in Security Management, тематски зборник Suprotstavljanje savremenom organizovanom kriminalu i terorizmu, КРА, Београд, p. 193-202.
12. Arsić, M., **Комазец, Н.**, Sretenović, M., (2013), Kvalitativna metodologija procene rizika primenom standarda ISO 31000, научно-стручни skup sa međunarodnim učešćem Politehnika 2014, Београд.
13. **Комазец, Н.**, Milosavljević, B., Veselinović, Z., (2013), Unapređenje menadžmenta kvalitetom primenom standarda ISO 31000, научно-стручни skup sa međunarodnim učešćem Politehnika 2014, Београд .
14. **Комазец, Н.**, Milosavljević, B., (2014), Primena matrične metode za procenu rizika u vanrednim situacijama, научно-стручни skup sa međunarodnim učešćem Politehnika 2014, Београд.

в) остале публикације:

1. Кековић, З., Савић, С., **Комазец, Н.**, Милошевић, М., Јовановић, Д., (2011). Процена ризика у заштити лица, имовине и пословања, ЦАРУК, Београд.
2. Keković, Z., Vučić, S., Despotović, R., **Комазец, N.**, (2013) Compliance of Education Programs with the Need of Protection National Critical Infrastructure, National critical Infrastructure Protection Regional Perspective, Faculty of Security Studies, Belgrade.

Поред наведених, кандидат је објавио и већи број других радова који се у највећем делу ослањају на методе које су примењене у истраживању.

Кандидат је током израде дисертације показао смисао и знање да препозна и реши проблеме менаџмента у одбрани и других мултидисциплинарних наука, да користи различите савремене научне методе и рачунарске програме.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

Докторска дисертација је мултидисциплинарна и по свом основном садржају припада ужој научној области – менаџмент у одбрани, а у ширем смислу припада и областима наука одбране, операционих истраживања, теорије одлучивања и математике.

Научни допринос докторске дисертације испољава се: научним описом, научном класификацијом и научним објашњењем.

Научним описом обухваћена је анализа постојећег стање поступања са ванредним догађајима и доказано да нема превентивни карактер у смислу елиминације или смањења последица догађаја пре њиховог дешавања. Такође се недвосмислено, доказује ретроактиван приступ, односно поступање по дешавању. Такав приступ значи, да се превенција укључује тек на другом нивоу реаговања на ванредне догађаје, односно дефинишу се мере за „спречавање“ понављања сличног догађаја. Указује се да је значај ванредних догађаја за војну организацију велики, са аспекта спречавања или смањења негативних последица по вредности војне организације, односно спречавање наношења штете људским, материјалним и природним ресурсима. Такав концепт поступања са ванредним догађајима, омогућава стварање солидне основе за примену „научених лекција“. Системом научених лекција се омогућава систематична дистрибуција информација о насталим догађајима и ванредним догађајима свим припадницима војноорганизационих система. Такође, са елементима научног објашњења, резултати који су добиени применом модела су проверени преко симулационог софтвера и путем FMEA методе.

Научна класификација је примењена у дефинисању појмова "догађај" и "ванредни догађај", и омогућава њихово потпуно раздвајање по различитим карактеристикама, као и могућност истраживања околности које утичу на њихов настанак. Елаборирањем карактеристика модела управљања ризиком у функцији утицаја на будуће догађаје, овим истраживањем су обухваћени и елементи научног предвиђања развоја и имплементације модела управљања ризиком, на свим нивоима командовања.

На нивоу научног објашњења, кроз истраживање је доказано да процес управљања ризиком од настанка околности које узрокују „ново стање“ представља кључну активност менаџмента на превенцији негативних догађаја. Истраживањем су приказани резултати анализе постојећих модела управљања ризиком. Имајући у виду резултате истраживања, потпуно је извесно да је могуће дефинисати модел управљања ризиком у јединицама тактичког нивоа, у функцији превенције ванредних догађаја. Узимајући за основ, постојеће

критеријуме, развијене за потребе разних делатности у савременим стандардима, истраживање је резултирало предлогом нових критеријума према којима је могуће додељивати стања вероватноће и последица, идентификованим стањима „нових околности“ у процесу командовања јединицама тактичког нивоа.

Научна и друштвена оправданост истраживања се огледа у чињеници да представља научноистраживачки рад у области менаџмента у одбрани, који је усклађен са потребама развоја те области у наставно-образовном систему и систему одбране Републике Србије.

Научна оправданост истраживања се огледа у изналажењу модела за превенцију ванредних догађаја у војноорганизационим системима, и дефинисање критеријума који омогућавају доносиоцу одлука да управља ризиком у процесу командовања. Такође, резултати истраживања се односе на потврђивање места и улоге управљања ризиком у процесу командовања.

Методолошки допринос истраживања се огледа у широј примени разноврсних метода и методских поступака и њиховој провери на конкретном проблему.

Научни значај истраживања се манифестује у преиспитивању досадашњих решења и прикупљању знања и искуства од експерата о превенцији ванредних догађаја, изради модела за управљање ризиком у превенцији ванредних догађаја. Тиме се критички приступа преиспитивању доктринарних ставова и прописа и уводе решења базирана на научним основама.

Друштвена оправданост се огледа у томе што примена резултата истраживања омогућава смањење броја ванредних догађаја у војноорганизационим системима, чиме се смањује штета на ресурсима, смањује број грешака доносилаца одлука (команданата и њихових штабова) и помаже свеобухватнијем сагледавању проблема, а уједно помаже централизацији процеса управљања ризиком. У крајњем, резултати истраживања могу послужити доносиоцима одлука на свим нивоима командовања војноорганизационим системима у циљу побољшања процеса командовања и оперативног планирања.

Друштвени значај истраживања огледа се у потреби решења проблема који има импликације у практичном функционисању командовања на свим нивоима у Војсци Србије и решавања проблема ефикасног и ефективне превенције ванредних догађаја.

Све напред наведено представља оригиналан научно-истраживачки допринос у решавању проблема дефинисања модела за превенцију ванредних догађаја у војноорганизационим системима.

5. ЗАКЉУЧАК

Докторска дисертација под називом „Модел управљања ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима“, кандидата потпуковника Ненада Комазеца представља актуелан и оригиналан научни допринос у недовољно истраженој области управљања ризиком у превенцији ванредних догађаја. На основу приказаних и верификованих резултата истраживања, констатовано је да је кандидат успешно завршио докторску дисертацију у складу са проблемом, предметом и постављеним циљевима истраживања, те да је оспособљен за самосталан научно-истраживачки рад.

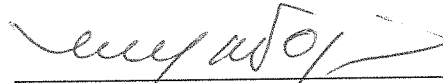
Осим наведених предлога, који су произашли као резултат истраживања, пажњу треба усмерити на развијање истраживачких пројеката у будућности, којима би се испитао утицај појединих фактора организације на елементе формирања критичних тачака, дефинисање детаљних критеријума за формирање критичних тачака и елемената ризика, дефинисање

знања неопходних за ефикасно и ефективно управљање ризиком, истраживање потреба за дефинисањем посебне војне специјалности за процену ризика, истраживање потреба увођења посебних предмета за област управљања ризиком у школском систему Војске Србије, истраживање потреба за увођење предмета из области процене ризика на усавршавањима припадника команди бригада и батаљона-дивизиона, итд.

Чланови комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, под називом „Модел управљања ризиком у превенцији ванредних догађаја у војноорганизационим системима“, кандидата потпуковника Ненада Комазеца, једногласно закључују да је докторска дисертација израђена према стандардима научно-истраживачког рада и да испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, стандардима и Статутом Универзитета одбране у Београду.

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације предлаже Већу за друштвено-хуманистичке науке Војне академије да усвоји извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

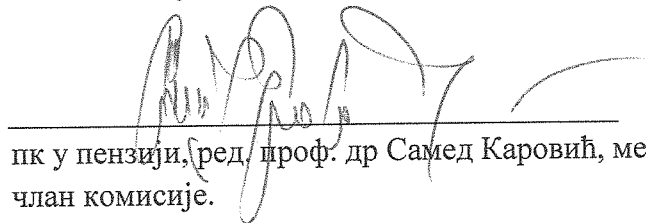
КОМИСИЈА:

пк ванр. проф. др Мирослав Талијан, председник
комисије,

ред. проф. др Зоран Кековић,
члан комисије,

пк у пензији, ред. проф. др Самед Каровић, ментор и
члан комисије.

